“Nieuws van de RDM”, november 1964, 2e jaargang, nummer 4.

Ontvangen van Albert Ringeling, Houten.

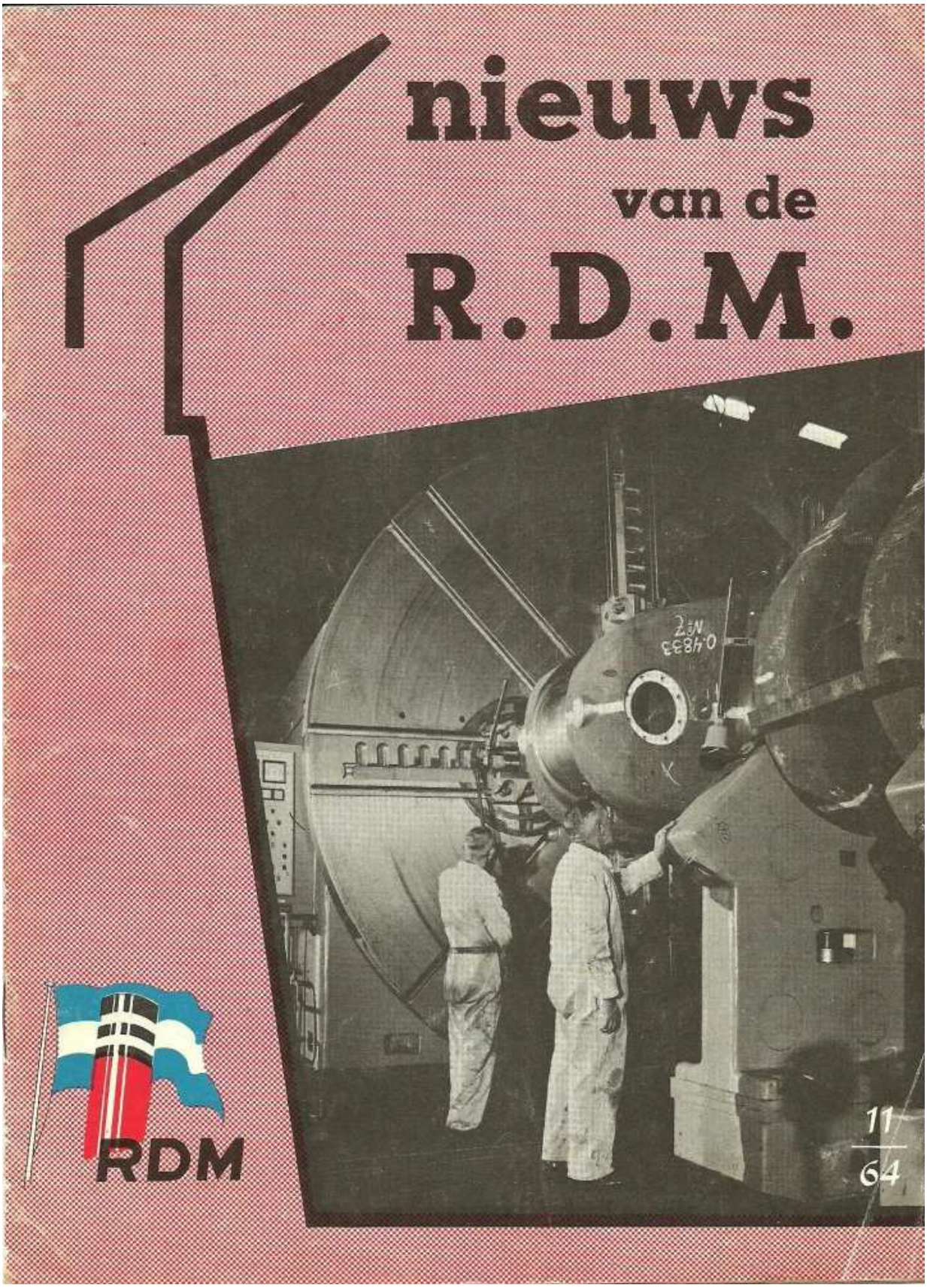

NOVEMBER 1964
2E JAARGANG - NR. 4

nieuws van de R.D.M.

BEDRIJFSBLAD VAN DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MAATSCHAPPIJ N.V. EN DE SCHEEPSBOUW MAATSCHAPPIJ NIEUWE WATERWEG N.V., WAARIN OPGENOMEN DE MEDEDELINGEN VAN DE PERSONEELSVERENIGING W.E.K.

REDACTIE: B. SCHRIJVERS EN B. BESTERVELD
CORRESPONDENTIE: POSTBUS 913. ROTTERDAM,
TELEFOON (010) 176920

VAN DE REDACTIE

Vorig jaar hebben wij in het nummer van „Nieuws van de R.D.M." dat omstreeks de Kerstdagen is verschenen een aantal van onze buitenlandse werknemers iets laten vertellen over de kerstviering in hun land van herkomst en over hun beleving van Kerstmis in ons land. Ditmaal zouden wij één of meer van onze Nederlandse mensen graag eens aan het woord laten over hun speciale gevoelens of belevenissen bij een Kerstmis buitenslands.

Wie van U meldt zich aan voor een babbeltje met de redactie?

Over het nu voor U liggende nummer gesproken: op de pagina hiernaast vindt U een beschrijving over het werk dat door onze timmerlieden wordt verricht voor het nieuwe Rotterdamse Concertgebouw. Verder in dit blad geven wij een stukje historie over het Tuindorp Heyplaat en komen wij nog even terug op het informeel gevierde jubileum van de heer P. Dinkelaar. Bij de gelukwensen, die hem uit zijn naaste omgeving hebben bereikt, voegen wij gaarne de onze. Mogen wij, verder sprekende over dit nummer, Uw bijzondere belangstelling vragen voor het artikel, dat wij plaatsten op verzoek van het Overlijdensfonds? Het zet een aantal misverstanden over de doelstellingen van dit fonds recht en geeft bovendien praktische informaties die ons zeer nuttig lijken.

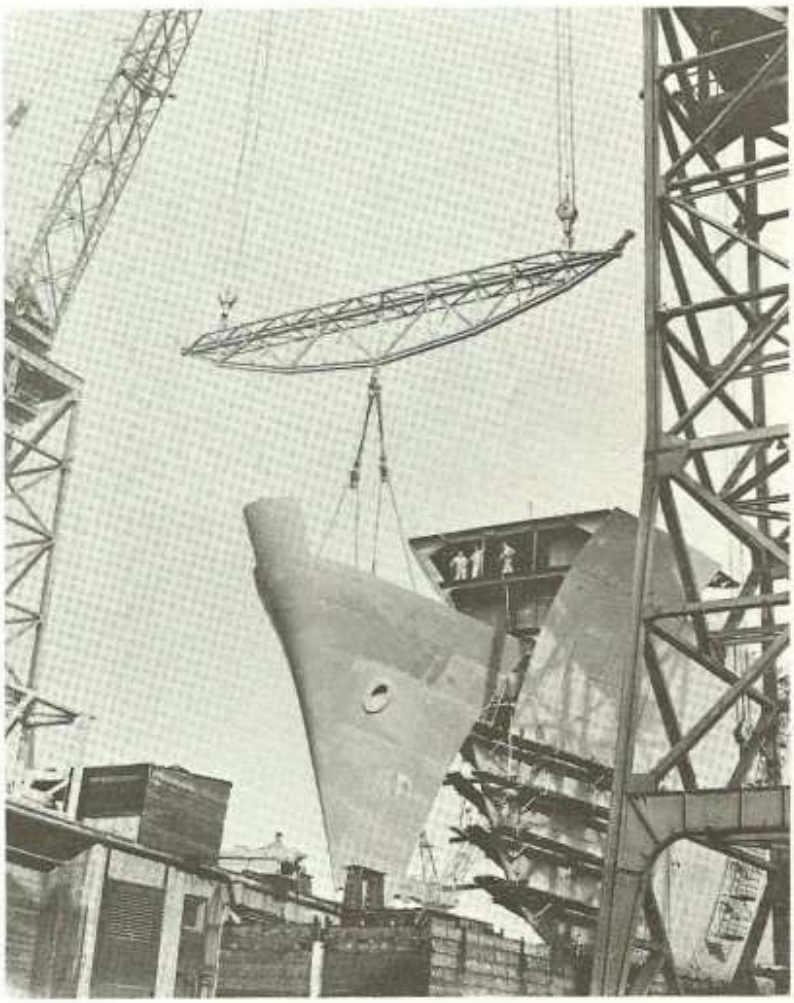

De Moerdijk, het nieuwe vrachtschip voor de Holland-Amerika Lijn, wordt gereed gemaakt voor de tewaterlating op dinsdag 1 december a.s. Enkele weken geleden werd het bovengedeelte van de kopsectie geplaatst waardoor het casco is voltooid. Evenals bij haar voorganger op de helling, Hr. Ms. Poolster, geschiedde het karwei vlot en secuur.

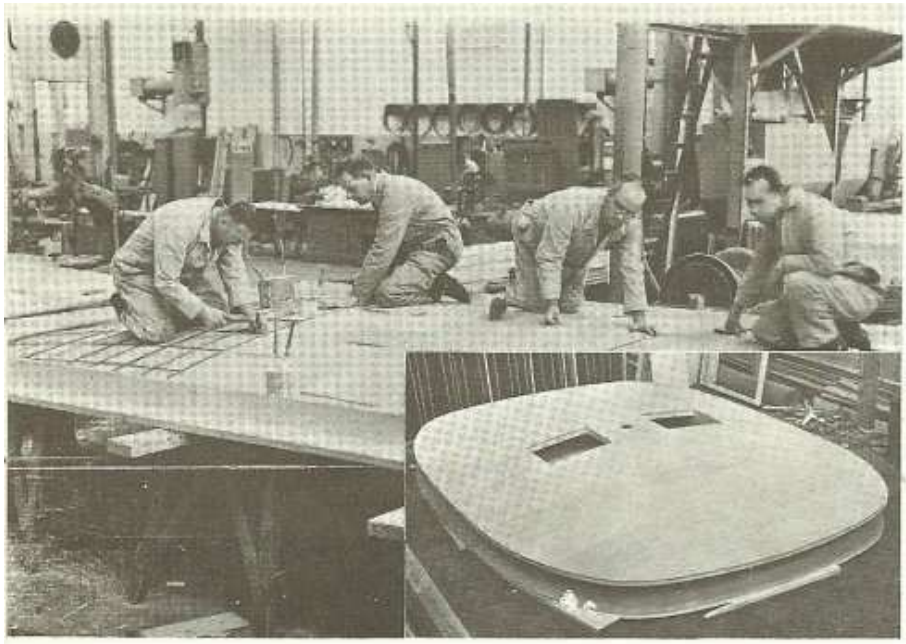

TIMMERWINKEL MET DE MUZIEK MEE

Alleen een bordje „Niet gebruiken voor aluminium" op een cirkelzaagmachine herinnert er nog aan, dat er het afgelopen jaar heel wat van dat metaal en weinig hout is verwerkt in de timmerwinkel van de R.D.M. Het werk aan meubilair enz. voor de marinevaartuigen die we onder hand hadden is gedaan en gelukkig valt er weer heel wat te timmeren ten behoeve van de H.A.L.-boot die bij ons op stapel staat en straks voor de nieuwe Shell-tanker. We kunnen tegelijkertijd met vreugde vaststellen, dat onze timmerlieden weer echt gaan timmeren en dat zij zich loyaal door het aluminium-tijdperk hebben heen gewerkt.

De drukte in de timmerwinkel hangt echter niet alleen samen met de nieuwbouwprojecten die wij onder handen hebben. Er wordt daar ook een aandeel geleverd in de afwerking van het nieuwe Rotterdamse Concertgebouw.

De architect van de zaal heeft het voor een goede geluidsweergave noodzakelijk geacht, dat in de grote concertzaal een zestal houten plafondschalen wordt opgehangen van een bijzondere vorm. Nu wil het noodlot, dat de vorm van deze plafondschalen heel gemakkelijk uit een plaat metaal zou zijn te persen, maar moeilijk is te maken uit hout. Bekijkt U de foto maar: de rand van de schalen vormt een „ovaal" van 3,50 x 4,90 meter, terwijl de oppervlakte van de schalen bol is. De timmermanswerkplaats is erin geslaagd deze vorm te realiseren door een houten mal te maken (die was natuurlijk naar alle kanten te verzagen en te verschaven) en daaroverheen werden in vier lagen stroken triplex gelijmd.

Het resultaat van dit werk was, dat men schalen verkreeg die precies aan de vereisten voldoen en die absoluut vormvast zijn.

Als de nieuwe Rotterdamse concertzaal gereed is moet U er maar eens heen. In de eerste plaats natuurlijk om er de muziek te beluisteren. En als U er toch bent, kijkt U dan eens naar die schalen. Weer zo'n voorbeeld van een buitenissig karwei dat voor de R.D.M. geen bijzonder ingewikkelde opgaaf was.

"Die Hye ende Coursant"

Alles verandert en eigenlijk niets blijkt helemaal nieuw te zijn. De geschiedenis is steeds een herhaling van zichzelf. Bloeiende steden worden ruïnes, dorre woestijnen veranderen in vruchtbaar land. Waar land was is water gekomen, waar water was komt land.

Ook op de plaats waar nu het Tuindorp Heyplaat ligt hebben de getijden vrij spel gehad. Velen uwer zullen daar wel eens iets van gehoord hebben of er wellicht over hebben gemijmerd. Welnu, een dergelijke mijmering heeft de heer E. J. van Rooij van de afdeling Boekhouding ertoe aangezet een historische studie te maken van het gebied dat nu Tuindorp Heyplaat heet. (Van zijn kennis heeft men ook geprofiteerd bij de tentoonstelling „50 jaar Heyplaat" die enkele weken geleden is gehouden en waarvoor grote belangstelling bestond.)

Hij nodigt u nu uit met hem 500 jaar in de geschiedenis terug te stappen.

1447

Na de rampzalige St.-Elizabethsvloed in november 1421, waarbij een groot deel van de Zuidhollandse Waard door de watermassa's werd overspoeld, bleef het gebied waarin nu o.m. Heyplaat ligt, een prooi van de getijden. Het behoorde toen tot het grondgebied van Putten en Strijen en stond onder gezag van Heer Jacob van Gaesbeeck. Deze oorkondde op 17 maart 1447 als volgt : (zie foto)

„Jacob Heer tot Gaesbeeck etc. doen cond dat wi gegeven hebben ende geven mit desen onsen brieve onsen getrouwen dienre Jacob Pot ende Joncfrouw Yden van Rosendael syn witachtich wyf alsulcke hille als wi liggende hebben van den Oestdycke van Catendrecht streckende tot Fyenoert toe ende die visscherie in der Maesen, streckende van Fyenoert voir Catendrecht tot an die Hye toe voir Portegael".

De inhoud van deze brief komt op het volgende neer : Jacob van Gaesbeeck schenkt aan zijn getrouwe dienaar Jacob Pot en diens echtgenote jonkvrouw Yden van Rosendael, een hooggelegen stuk land tussen Catendrecht en Fyenoord. Tevens schenkt hij hun het recht in de Maas tussen Fyenoord en de Hey te vissen.

Hier zien we dus voor het eerst de naam Hey vermeld waardoor we kunnen vaststellen dat het gebied toch wel van enige betekenis moet zijn geweest. In een akte van 19 augustus 1454 staat geschreven „tot ander Hye toe" en in een schrijven uit 1455 wordt vermeld „ende der Hijden", gelegen in de lande van Portyngael".

Het oudst bekende document (17 maart 1447) waarin de naam de Hey voorkomt.

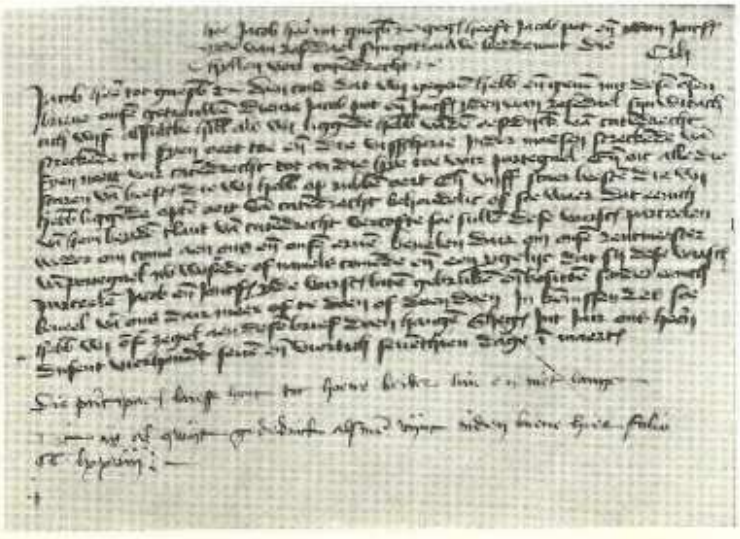

1456

Op 28 juni 1456 droeg Heer Jacob van Gaesbeeck zijn bezittingen in deze streek op aan Filips de Goede van Bourgondië. Twee dagen later kreeg Heer Jacob de heerlijkheden weer in leen terug.

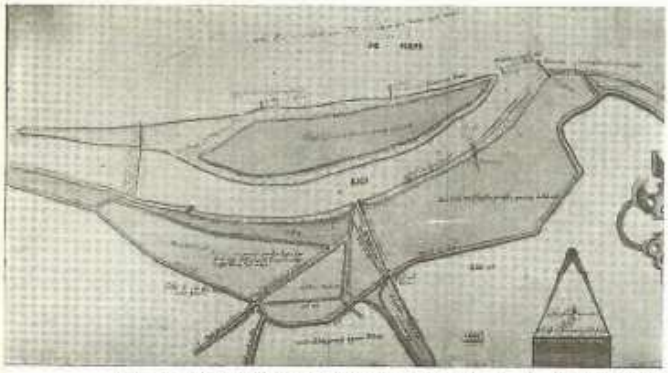

Kaart van 1623, getekend door D. v. d. Schellingh. Het eilandje benoorden de Kille is Het Coursant.

Na de dood van Jacob van Gaesbeeck in 1459 verviel het gebied, omdat hij geen erfopvolgers had, weer aan Hertog Filips. Deze gaf het aan zijn zoon Karel, graaf van Charolais, bij ons beter bekend als Karel de Stoute. Karel vertoefde veel in Vlaanderen en in Holland, waar hij ook zijn staatszaken afhandelde. Zo gaf hij op 12 april 1459 een machtiging af aan Antonie Michiels, zijn Raad, „om de lenen van Putten te verlijen" (opmaken van acten) en besloot op dezelfde dag om aan de prior en het convent van de Orde der Predicaren te Rotterdam de visserij

„in onsen lande van Put ende ambochte van pernis, buyte sdycx, aan een hoorn (landpunt) van onsen lande geheeten die Hye".

in erfpacht uit te geven.

Deze visserij heeft in de loop der tijden heel wat ganzeveren in beweging gebracht. Zo deed het Hof van Holland een uitspraak op 22 december 1518 over het bezit van de visserij bewesten Charlois-Land op de slikken tot de plek genaamd de Hijde en Bouwen Hartsland.

1621

Het water neemt en geeft. Aan de noordzijde van het grondgebied van Charlois vormde zich een zandplaat, die de naam Het Coursant kreeg en veel later de Heyplaat werd genoemd. In 1621 wordt verhaald van vissers die „sekere schuttinge beoosten Coursant" hadden gepacht.

De Grafelijkheidsrekenkamer achtte het enkele jaren later (1623) wenselijk de plaat te laten opmeten. Dit geschiedde door de landmeter Daniël van der Schellingh (zie foto).

Hoe de plaat er in die dagen uitzag vermeldt een aantekening bij dit werk:

„Ende was t westeynde t minst begroeyt dan begon de creeck ten westen door de plaet gaende te verlanden ende de staert te hogen ende verlengen".

Er zijn meerdere kaarten van het Coursant gemaakt, nl. in 1638, 1642 en 1665. Op de kaart, uit 1665 is duidelijk te zien hoe de zandplaat is gegroeid.

Bewoning is er waarschijnlijk steeds geweest. Aert Vermaet huisde daar in 1665. De laatste „boer van Courzand" was Floor Groeneveld.

1913

In 1902 vestigde de R.D.M. zich op de Heyplaat, waarna in 1913 met de bouw van woningen werd begonnen.

Het moet daar destijds een mooie omgeving zijn geweest, want in 1907 schreef een journalist van de N.R.C.:

„Nog is het een rijk van Flora; mogen de bloei en de welvaart, die wij er aantroffen, blijven standhouden, wanneer over enkele jaren de staf van Mercurius er het gezag van Flora's toverroede zal hebben vervangen".

Het zou, in wat minder gezwollen taal, net zo in een krant van vandaag kunnen staan in een artikel over de industrialisatie van het eiland Rozenburg.

Alles verandert, maar niets blijkt helemaal nieuw.

Kaart van Het Coursant in 1665. Situatie gezien vanuit het Noorden.

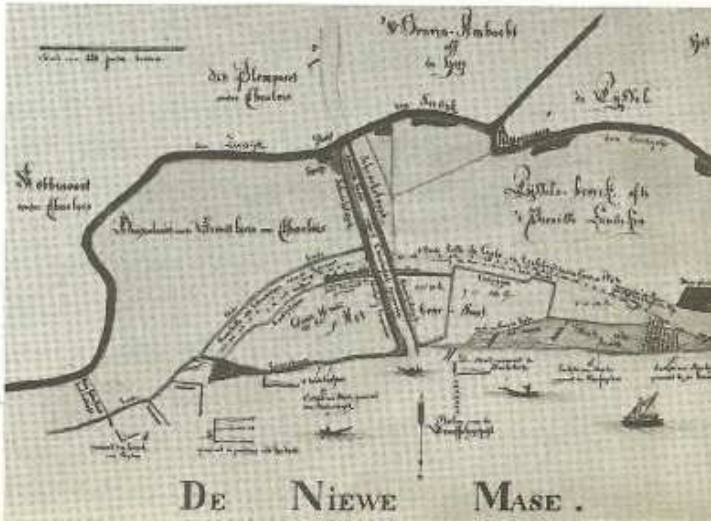

Vrije tijd voor het Roode Kruis

Het was eigenlijk te gek. Heb je een uitgebreide opleiding gehad als E.H.B.O.-er en als verpleger en een cursus gevolgd als radio-telefonist, en dan zetten ze je op zo'n schip in de keuken. „En wat nog gekker is", zegt G. P. J. Meijer, 31 jaar en werkzaam in onze ketelmakerij, „achteraf vond ik het zo leuk, dat ik best weer eens in die keuken wil staan". Die keuken is aan boord van het hospitaalschip Henri Dunant van het Nederlandsche Roode Kruis. Meijer kwam erin terecht door zijn hobby, helper bij het Roode Kruis, afdeling Rotterdam.

De grondslag voor die hobby werd gelegd in de militaire dienst, waar Meijer was ingedeeld bij de Geneeskundige Troepen. Een paar jaar nadat hij was afgezwaaid kwamen ze van het Roode Kruis bij hem aankloppen met de vraag of hij er niet voor voelde Roode Kruis helper te worden. Zo werd het Roode Kruis zijn vrijetijdsbesteding. Die, tussen haakjes, zijn vrije tijd ook bijna helemaal vult. Als Roode Kruis helper volgt hij om te beginnen één maal per week de algemene cursus E.H.B.O. en verpleging. Daarnaast heeft hij zijn specialistische opleiding als radio-telefonist. En tenslotte, en daar gaat het eigenlijk om, is er de praktische hulpverlening. Assisteren bij allerlei evenementen, waarbij veel volk op de been is, zoals de wedstrijden in het Feijenoord-stadion. Helpen bij uitstapjes voor ouden van dagen en ook helpen bijvoorbeeld aan boord van de Henri Dunant, waarmee het Roode Kruis vakantietochten houdt voor chronische zieken die er anders nooit eens uit zouden komen.

Hoewel het hem een week vakantie kost, is zo'n tocht voor de heer Meijer beslist geen vakantie; het is een week van hard werken. Maar het geeft hem een enorme voldoening. En het interesseert hem dan ook weinig op welke wijze hij aan boord moet assisteren. Alle werk is goed als je ziet hoe intens die zieken op zo'n tocht genieten. Je kunt trouwens van die zieken nog iets voor jezelf leren: aan boord van de Henri

Dunant ontwikkelt zich haast bij iedere patiënt de filosofie dat hij (of zij) het nog niet zo beroerd heeft en dat er zijn die het slechter hebben.

Af en toe gaat de heer Meijer een weekend op oefening, zoals onlangs toen hij als verbindingsman deel nam aan een oefening in Bilthoven. Zo'n oefening is niet alleen interessant, maar heeft ook nog de attractie van de vrijgezellenavond die eraan vast zit. Trouwens ook dichter bij huis wordt er wel leuk geoefend, zoals onder andere het tot stand brengen van draadloos contact met een zender op de Euromast.

Het Roode Kruis, dat is de ene helft van het leven van de heer Meijer. De andere helft speelt zich af op de R.D.M., waar hij al sinds 1949 werkt in de ketelmakerij. Hij kwam van de ambachtsschool, waar hij had geleerd voor automonteur en hij dacht dat hij wel wat kon. Dat viel een beetje tegen in de praktijk. Maar hij had een uitstekende leermeester, de heer J. van der Steen, vier jaar geleden gepensioneerd. De heer Meijer heeft nog altijd een grote waardering voor zijn oude leermeester die hem onder andere leerde schoorstenen voor schepen te bouwen. „Leuk werk", zegt Meijer, „je ziet zo'n ding nog wel eens terug". De laatste waaraan hij werkte was die van de Gaasterdyk.

Schoorstenen maken is er nu niet meer bij in de ketelmakerij. Veel van het werk dat hier vroeger werd gedaan is lichter van constructie geworden en wordt nu verricht in de plaatwerkerij van de afdeling scheepsbouw. En het werk in de ketelmakerij is zwaarder van allure geworden. Trouwens de naam ketelmakerij begint een beetje af te slijten en de benaming afdeling apparatenbouw begint langzamerhand burgerrecht te krijgen. Maar dit terzijde. We maakten een praatje met de heer Meijer over zijn hobby, het Roode Kruis. Waarbij het nog een beetje meer ging om het Roode Kruis dan om de heer Meijer, want er zijn meer mensen op ons bedrijf die Roode Kruis helper zijn en de heer Meijer hoopt,

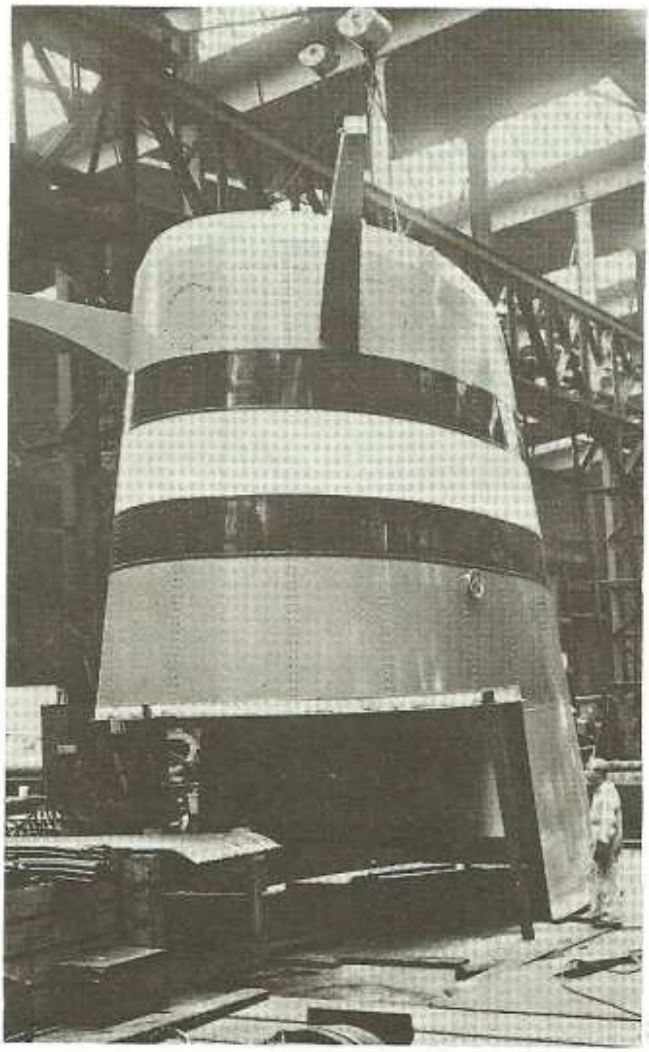

De heer Meijer bij de voltooide schoorsteen van de Gaasterdyk. Hij noemt het : z'n examenstuk.

dat dit praatje ertoe bijdraagt, dat nóg meer mensen zich voor dit werk gaan interesseren. Het heeft nog een praktische kant in het bedrijf ook. Hoe meer mensen met E.H.B.O.-kennis er zijn, des te sneller kan ter plaatse hulp worden geboden als er eens een ongelukje gebeurt.

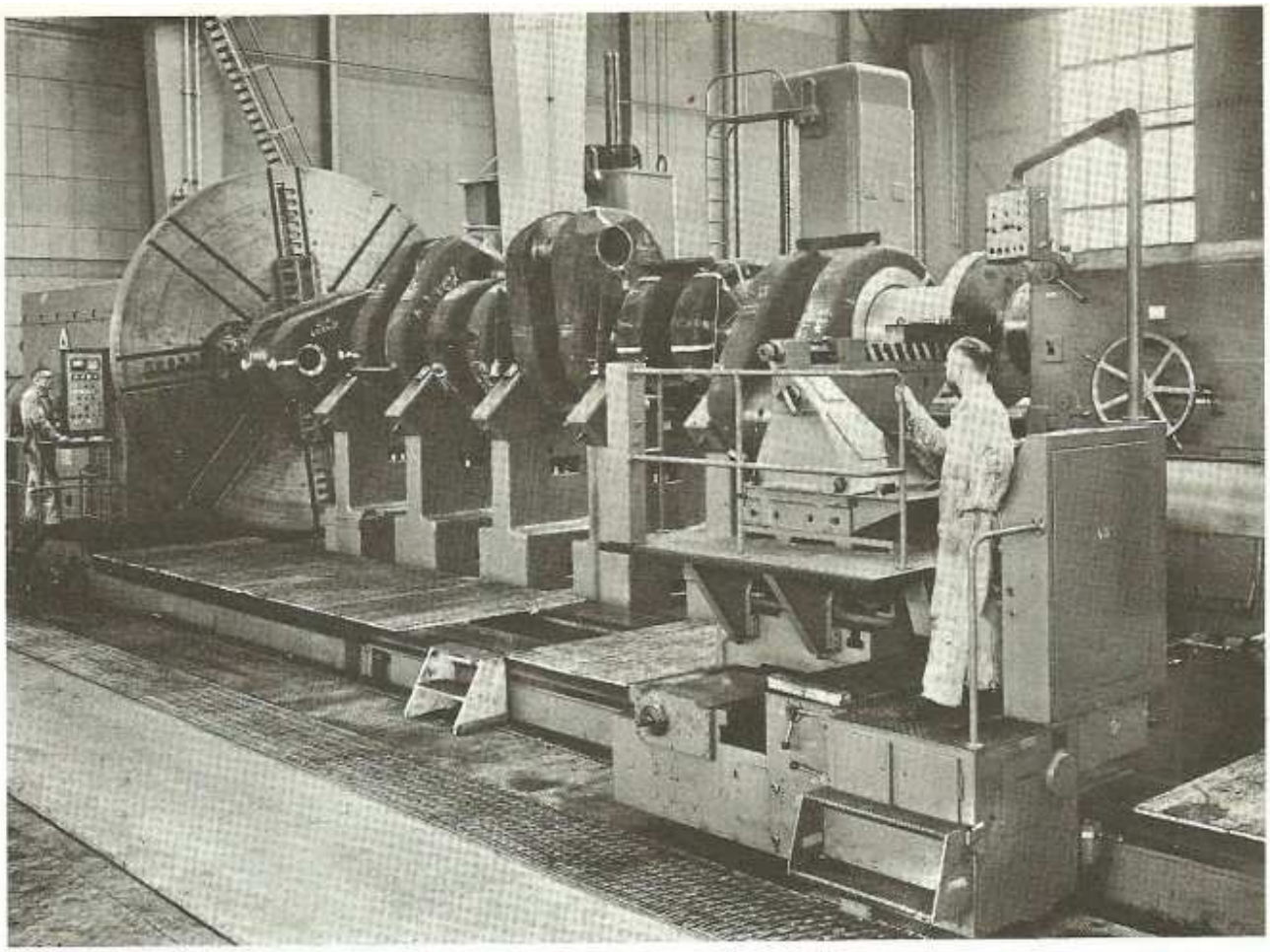

In 't Planken Wambuis gehoord

De machinefabriek heeft een nieuw bedrijfskantoor gekregen. Iemand heeft het de naam „'t Planken Wambuis" gegeven en die naam is vrij algemeen geaccepteerd. In dat Planken Wambuis, met een uitzicht over een flink stuk van de fabriek, zijn wij ons licht eens gaan opsteken over de stand van zaken in de nieuwbouw van de machinefabriek. Over de plannen voor uitbreiding van dit belangrijke onderdeel van de R.D.M. hebben wij ongeveer een jaar geleden in dit blad vrij uitvoerig geschreven. Zoals U zich zult herinneren, was men destijds ongeveer gereed met het eigenlijke bouwwerk aan de twee nieuwe baaien, 12 en 13. Op het ogenblik is men bezig met de laatste fase van de inrichting van deze nieuwe ruimten. Dit werk zal zijn beslag hebben gekregen als tegen het eind van dit jaar de Innocenti-kotterbank (horizontale verplaatsing 18 meter en verticale 5½ meter) in gebruik kan worden genomen. Sinds september is een ploeg Italiaanse specialisten bezig met het monteren van deze uit Italië afkomstige kotterbank.

Intussen is in het begin van de zomer de grote Wagner-draaibank (centerhoogte 2,30 meter en lengte tussen de centers 14 meter) in gebruik genomen. Op deze bank werd ondermeer één van de grootste krukassen gedraaid die ons bedrijf ooit onder handen kreeg. Het was een negenslags krukas met een totaalgewicht van 120 ton, waarvan het zesslags gedeelte 80 ton woog. (Zie foto hierboven). Verder werd de grote carousselbank, die oorspronkelijk in de ketelmakerij stond, naar de nieuwbouw van de machinefabriek overgebracht. Daar kan hij nu prachtig gebruikt worden ondermeer voor werkzaamheden aan kernenergieinstallaties. De proefring voor het reactorvat Dodewaard wordt erop gedraaid en ook het deksel van het binnenvat voor de kernreactor die elders in dit nummer wordt beschreven.

Met het „zware werk" (waaronder ook de plaatsing van een nieuwe krukpennendraaibank) zijn ze nu dus rond in de nieuwbouw van de machinefabriek. Deze nieuwbouw heeft ons echter niet alleen in staat gesteld een aantal zwaardere werktuigen in gebruik te nemen; er is daardoor ook wat meer lucht gekomen in het bestaande deel van de fabriek. Dat brengt een aantal reorganisatiemogelijkheden mee, waardoor een indeling kan worden geschapen die in grote trekken op het volgende neer komt. Baai 9 wordt bestemd voor divers middelzwaar werk. In baai 10 zal men kleine krukassen draaien en in baai 11 schroefassen (met het verplaatsen van de holboorbank naar baai 11 wordt gewacht tot het onder hande zijnde karwei van 14 holle schroefassen voor de marine gereed is). Baai 12 is voor de bewerking van zware krukassen en baai 13 voor divers zwaar werk. Met de uitvoering van deze reorganisatie zal overigens nog wel wat tijd gemoeid zijn. Intussen is de machinefabriek met zijn nieuwe en zware werktuigen een soort showroom geworden voor de leveranciers van deze werktuigen. Wij moesten ons praatje in 't Planken Wambuis dan ook afbreken om plaats te maken voor een gezelschap Joegoslavische technici dat zich op de hoogte kwam stellen over de nieuwste aanwinsten van ons bedrijf.

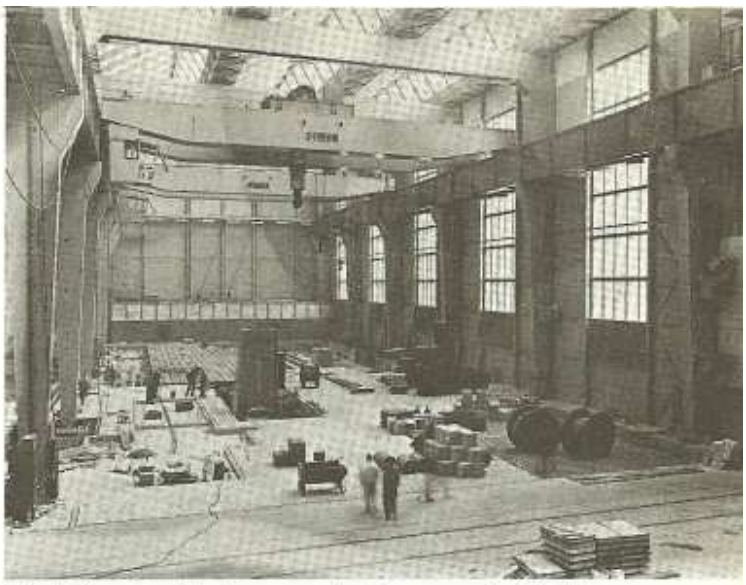

Baai 13 na voltooiing van het bouwwerk bij het begin van de montage van de Innocenti-kotterbank.

„Kleine mannetjes" bij de klauwplaat van de grote (Wagner) draaibank.

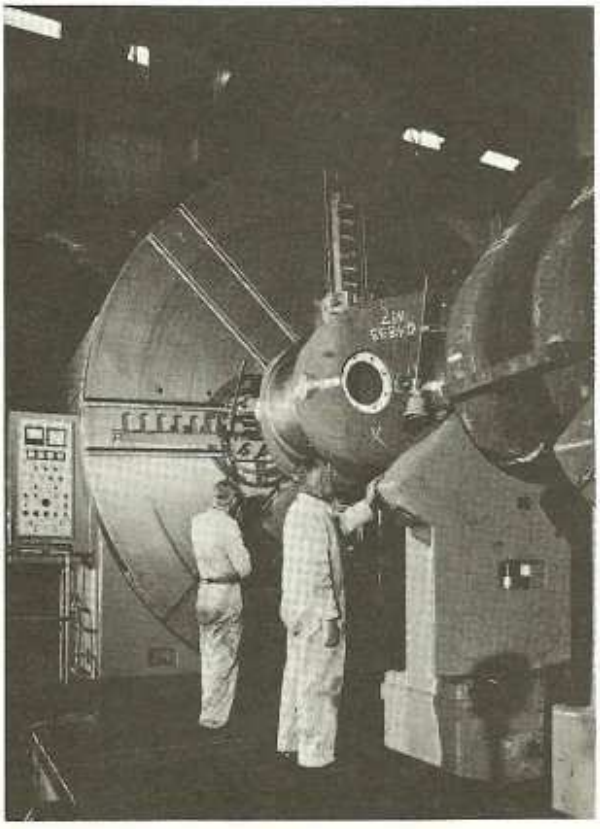

In memoriam

Wij geven met leedwezen kennis van het overlijden van onze medewerker

JACOB B. OUDSHOORN

transporteur smederij, geboren 23 maart 1900, overleden op 1 november 1964. Van 10 oktober 1946 af was hij met een korte onderbreking werkzaam op ons bedrijf.

IN MEMORIAM OUD-WERKNEMERS

JAN P. KOK

doksjouwer, geboren 31 juli 1886, gepensioneerd 4 augustus 1951. Overleden op 21 oktober 1964.

JOHANNES VAN DER VAART

ijzerwerker op de N.W., geboren 7 februari 1890, gepensioneerd 29 december 1956. Overleden op 25 oktober 1964.

GELIJN MOLIER

rep. ketelmaker, geboren 11 april 1898, gepensioneerd 31 mei 1962. Overleden op 26 oktober 1964.

Dat zij in vrede mogen rusten.

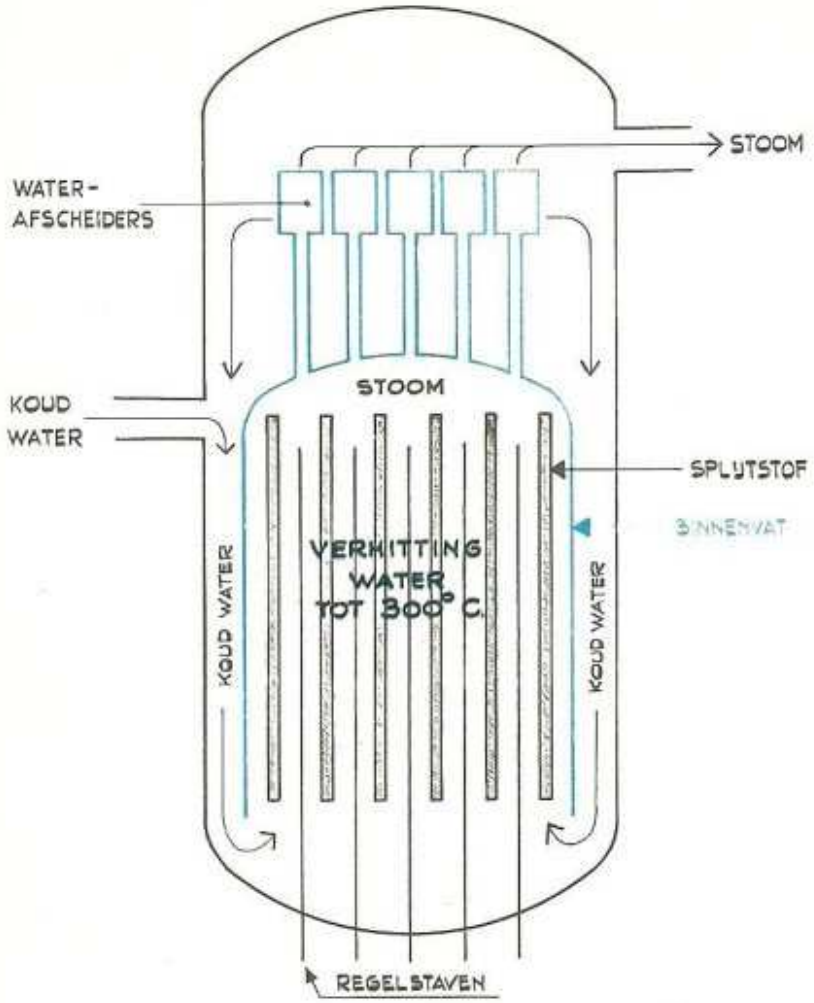

Atomen voor stoom

Tussen Rome en Napels, bij Garigliano, wordt al een flinke tijd elektriciteit geproduceerd door een centrale die zijn energie ontleent aan een kernreactor. Het was de R.D.M., die het binnenwerk voor deze SENN-reactor leverde. Binnenkort hopen wij te beginnen met de vervaardiging van het reactorvat voor de eerste Nederlandse kerncentrale bij Dodewaard. Intussen wordt in ons bedrijf verdere ervaring in de fabricage op het gebied van kernenergie installaties opgedaan met de vervaardiging van het binnenwerk voor weer een andere reactor, wèl van het type zoals die te Garigliano.

Deze nieuwe reactor wordt de energiebron voor een elektrische centrale, waarvan de reactorhal sinds eind vorig jaar het landschap markeert bij Gundremmingen, een plaatsje ongeveer dertig kilometer ten noordoosten van Ulm aan de Donau in Zuid Duitsland. Als deze centrale in de loop van 1966 in bedrijf is gekomen zal zij een vermogen leveren van 237 Megawatt, bijna vijf maal zoveel als het vermogen van de centrale die men in Dodewaard gaat bouwen.

De reactor die de stoom voor de turbines in Gundremmingen gaat leveren is een zogenaamde kokend water reactor. Als U daar geen bezwaar tegen hebt, nu graag even aandacht voor een klein stukje college kernenergie. Bijna alle vreedzame toepassingen van het opwekken van energie door kernsplitsing komen er op neer, dat men de warmte benut die bij zo'n proces wordt ontwikkeld. Een kokend water reactor is een beetje te vergelijken met een conventionele stoomketel waarin de vlampijpen zijn vervangen door staven verrijkt uranium-235. Deze stof splijt, waarbij zich tussen de staven splijtstof neutronen (deeltjes van atoomkernen) gaan bewegen. De bij dit proces vrijkomende energie wordt in de vorm van warmte afgegeven aan het water om de staven splijtstof heen. Hierbij wordt een temperatuur bereikt van ongeveer 300 graden Celsius.

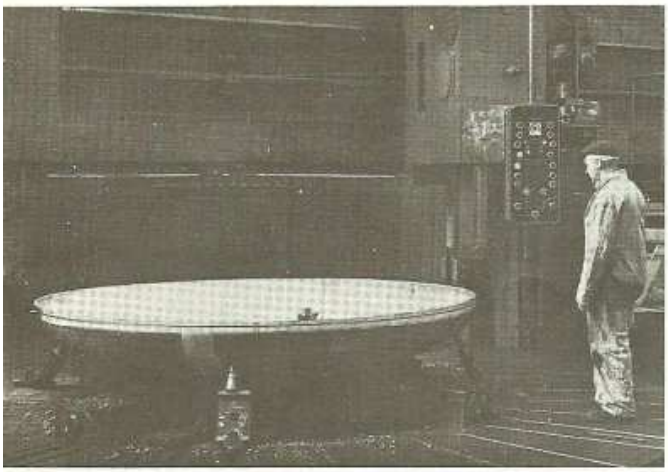

Het deksel voor het binnenvat op de grote carousseldraaibank.

De warmteverwekkende neutronenstroom tussen de staven splijtstof kan gedeeltelijk of helemaal worden geabsorbeerd met regelstaven. Dat zijn roestvrij stalen, met boriumcarbide gevulde staven met een kruisvormige doorsnee die voor een deel of over hun hele lengte tussen de splijtstofelementen kunnen worden geschoven. De constructie waarin splijtstof en regelstaven zijn bevestigd is ondergebracht in een cilinder, die aan de bovenzijde is afgesloten met een deksel. Het proces waarbij in de reactor stoom wordt geproduceerd gaat ongeveer als volgt. Ongeveer halverhoogte het reactorvat stroomt koud water toe, dat om de cilinder met splijtstof en regelstaven naar beneden zakt en dan via de open onderkant in de cilinder opstijgt.

In het binnenvat vindt dus de verhitting van het water plaats, waarbij zich bovenin het binnenvat stoom vormt, die door een stel pijpen op het deksel kan ontwijken. Deze stoom (die wordt gedroogd in waterafscheiders, waarvan het afloopwater naar beneden terugvloeit om het binnenvat heen) verlaat het reactorvat onder een druk van 70 atmosfeer. Zij drijft de turbo-generator installatie aan, die een vermogen levert van 250 Megawatt. Van dit vermogen is 13 Megawatt nodig voor de hulpinstallaties in de centrale (pompen e.d.), de resterende 237 Megawatt zullen worden geleverd aan het 220 KV net in Zuid Duitsland.

Zo, dat was dat dan weer. In de ketelmakerij waar het binnenvat en het deksel worden vervaardigd heeft men tot dusver geen grote moeilijkheden ondervonden. Die komen nog als men op het deksel de stoomafvoerpijpen gaat lassen. Het zal een toer worden die er allemaal precies recht op te krijgen. Niet alleen omdat ze vlak bij elkaar zitten, zodat er weinig ruimte is voor het lasapparaat, maar ook omdat men tevoren de waterafscheiders op de pijpen moet lassen. Dat de machinefabriek, die de constructie voor de ondersteuning van de uranium- en regelstaven in het binnenvat vervaardigt het moeilijk heeft, is zondermeer wel duidelijk. Er moet hier worden gewerkt met toleranties van tienden van millimeters.

Tenslotte nog een paar cijfers. Het complete binnenwerk (core structure in atoomjargon) gaat 30 ton wegen en wordt geheel van roestvrij staal gemaakt. Het binnenvat heeft een diameter van drie meter en een hoogte van 8 meter. Het totale binnenwerk met de waterafscheiders en stoomdrogers krijgt een hoogte van ca 13 m. Het is de bedoeling, dat het in de loop van de winter wordt opgeleverd aan de opdrachtgeefster, International General Electric Operations S.A.

Een deel van de constructie voor de ondersteuning van de uranium- en regelstaven.

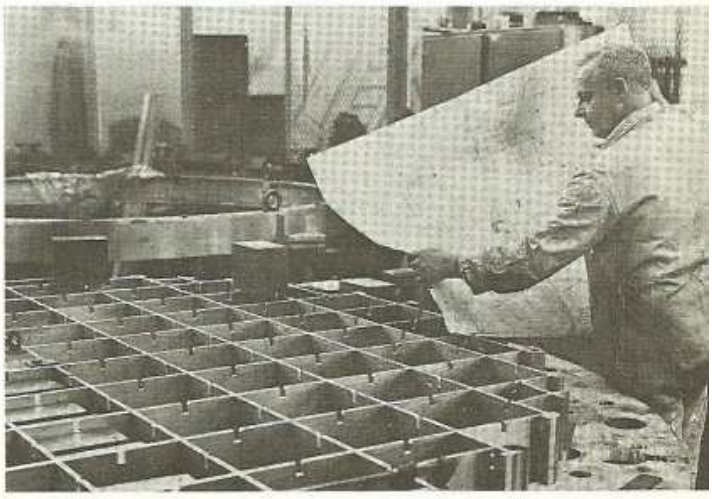

Het Overlijdensfonds vraagt Uw aandacht

Wie een motorvoertuig gebruikt, of het nu een bromfiets of een grote Amerikaanse auto is, loopt het risico dat hij op een kwade dag een ongeluk veroorzaakt, waarbij de tegenpartij ernstige materiële schade lijdt, zwaar wordt gewond of in het ergste geval om het leven komt. Daarmee kunnen grote bedragen gemoeid zijn en terecht heeft de wetgever daarom bepaald dat we ons tegen dit risico moeten verzekeren. In dit licht bezien is het een beetje vreemd, dat er velen zijn die zich niet verzekeren tegen de financiële gevolgen van iets dat hun stellig eenmaal zal overkomen: overlijden. Het is op verzoek van het Overlijdensfonds van de R.D.M., dat wij deze kwestie eens aansnijden in ons blad.

Vrijwel alle werknemers bij onze bedrijven zijn deelnemer aan dit fonds, waardoor het fonds ook betrokken is bij vrijwel alle sterfgevallen in onze gemeenschap. Het is de ervaring van de dertien leden van de commissie van het fonds, dat veel van die sterfgevallen, behalve het verdriet ook zware financiële zorgen meebrengen. Een uitvaart kost nogal wat geld!

Ja maar, zal nu een groot aantal lezers zeggen, daarvoor is dan ook de uitkering van het Overlijdensfonds. DAT IS NIET ZO. De uitkering van het Overlijdensfonds is er om iets op te vangen van de materiële zorgen die onvermijdelijk ontstaan na het overlijden van de kostwinner, de begrafenis of crematie buiten beschouwing gelaten. Het is een soort overbruggingsuitkering om het terugschakelen van het inkomen door loon of salaris naar het lager weduwen- (en eventueel wezen-) pensioen wat geleidelijker te laten verlopen. Een uitkering ook waarmee de financiële achterstand kan worden ingehaald die bijvoorbeeld is ontstaan tijdens de ziekte die aan het overlijden is vooraf gegaan. Of waarmee aan vóór het overlijden aangegane financiële verplichtingen kan worden voldaan. Denkt U maar eens aan de op crediet gekochte goederen.

De kosten voor een ter aarde bestelling ter plaatse belopen minimaal ongeveer *f* 550,—. Voor een crematie (afhankelijk ervan of men wèl of niet lid is van de Vereniging voor Facultatieve Lijkverbranding en van de plaats van crematie) ongeveer *f* 650,—. Ongerekend de extra kosten voor respectievelijk meer volgauto's, gelegenheidskleding, koffiemaaltijd na de uitvaart, eventueel gebruik van een opbaargelegenheid buitenshuis enz. Het is wijs zich tegen deze kosten te verzekeren. Naar de mening van de commissie van het Overlijdensfonds is het daarbij redelijk uit te gaan van een bedrag van *f* 700,—.

De bestuurscommissie van het Overlijdensfonds wil hierbij nog op iets anders wijzen. Er zijn bijzonder bonafide begrafenisondernemers (zowel coöperatieve als particuliere), maar er zijn ook begrafenisondernemers die van de verwarring en het verdriet rond een overlijden misbruik maken door de kosten voor een uitvaart zo hoog mogelijk op te schroeven. Wetend van het bestaan van het Overlijdensfonds van de R.D.M., stellen zij de nabestaanden voor wat de financiële consequenties betreft zelfs wel gerust met de mededeling „Maakt U zich geen zorgen, wij sturen de rekening wel naar de R.D.M." Het zal U duidelijk zijn, dat de R.D.M. n i e t betaalt. En zoals al uiteengezet, de uitkering van het Overlijdensfonds (dat wel de hartelijke instemming en medewerking van de directie heeft, maar geen bedrijfsinstelling is) is eigenlijk niet bedoeld om de kosten van de uitvaart te dekken. Behalve een begrafenisverzekering (waarvan de premie lager is naarmate men die op jeugdiger leeftijd afsluit) is dus ook de keuze van begrafenisondernemer belangrijk. Voor wat de particuliere begrafenisondernemers betreft wil het Overlijdensfonds natuurlijk niet aanbevelen of ontraden. De commissie kan er slechts op wijzen, dat de Coöperatieve Vereniging voor Uitvaartverzorging zonder winstoogmerk werkt. Maar er zijn ook particuliere ondernemingen die tegen een redelijke vergoeding de uitvaart uitstekend verzorgen.

De commissie van het Overlijdenfonds (dat in de 15 jaar van zijn bestaan bij ongeveer 600 sterfgevallen was betrokken) is altijd bereid binnen de grenzen van haar mogelijkheden mee te helpen bij het oplossen van moeilijkheden die na een sterfgeval rijzen. Volledigheidshalve zij nog vermeld, dat het Overlijdensfonds een uitkering doet aan de weduwe (en/of wezen) van een overleden werknemer, aan de weduwe van een gepensioneerde werknemer en eventueel een bijdrage levert in de begrafeniskosten van een gepensioneerde werknemer waarvan de echtgenote reeds is overleden en wanneer de overige nabestaanden niet in staat zijn voor een behoorlijke begrafenis van onze oud-collega te zorgen. Of en tot welk bedrag een uitkering wordt gedaan is ter beoordeling aan de commissie. Tenslotte dit: de uitkeringen van het Overlijdensfonds behoeven n i e t voor de belasting worden opgegeven.

Benoemingen

PER 1 OKTOBER

H. F. VAN DEN ADEL

ijzerwerkersbaas
afd. reparatie

H. C. VAN ROYEN

ijzerwerkersbaas
afd. reparatie

P. UBAS

scheepmakersbaas

PER 5 OKTOBER

Ir. S. HENGST

ass. bedrijfsleider
scheepsbouw montage

PER 15 OKTOBER

J. KOK

brandersbaas

D. SJOUW

brandersbaas

Afscheid

Met ingang van 1 november 1964 werden gepensioneerd de heren

J. J. GRIESHOORN

opruimer, vanaf 19 augustus 1946 in onze dienst.

P. KRAAIJEVELD

schilder, vanaf 24 juni 1925 werkzaam bij de R.D.M. (en de N.W.) met enkele onderbrekingen. In totaal ruim 39 jaar.

M. KRUITHOF

mach. bewerker afd. scheepsbouw van 28 december 1920 met een aantal onderbrekingen in onze dienst.

P. DE PRIESTER

portier, van 21 mei 1947 werkzaam bij de R.D.M.

G. VAN WIJK

centerdraaier, vanaf 25 september 1936 in onze dienst.

P. H. KRAPELS

bankwerker, van 17 december 1936 af met een korte onderbreking werkzaam op de R.D.M.

W. STOLK

profielenbuiger, vanaf 21 juni 1937 in onze dienst

A. WIJTMANS

boorder, van 13 oktober 1924 af met enkele onderbrekingen werkzaam op de R.D.M.

Nieuwe cantine voor N.W.

Het zwartgeblakerde plafond in de N.W.-cantine, oorzaak twee grote kolenkachels, was al geruime tijd een „doorn in het oog" bij velen. Trouwens de hele cantine kon nou niet bepaald fraai worden genoemd en was zeker niet om er over in de krant te schrijven. Als je opzichter Van den Berg een jaartje geleden had gevraagd om daar nou eens iets aan te doen, zou hij in twijfel zijn handen hebben geheven en wellicht gezegd hebben: „Waar moet ik beginnen en waar is het eind?" Het begin kwam en het eind werd bereikt, enkele maanden geleden. De N.W.-opzichter en zijn helpers hebben het personeel van ons bedrijf in Schiedam versteld doen staan. Het gebreek en getimmer heeft een nieuwe cantine als resultaat opgeleverd.

De kolenkachels zijn vervangen door twee oliegestookte heteluchtinstallaties. Geen last meer van een zwart plafond. Dit past ook niet in de kleurencombinatie die de heer Van den Berg zelf uitkoos voor het interieur: gebroken wit en geel, met blauw voor de toegangen en het plafond boven de afgifteplaats.

Verdere verbeteringen zijn de ruime bedieningsplaats met gloednieuwe apparatuur, handige schuifbladen voor de kopjes, die even handig zijn geborgen onder de toonbank, ruime koelkasten en het magazijn waar de voorraden ordelijk en hygiënisch worden bewaard.

Het meubilair is geheel vernieuwd. Ruim driehonderd personen kunnen een plaats vinden aan nette tafels op gemakkelijke stoelen. Ook de keuken werd goed onder handen genomen. Menige huisvrouw zal jaloers worden bij het zien van het grote 4-pits gasfornuis, de roestvrij stalen aanrecht, de spoelruimte en de grote vatenafwas-machine, waarvan het personeel een dankbaar gebruik maakt.

We hebben kort geleden de nieuwe cantine bewonderd en steken de loftrompet voor allen die aan de totstandkoming daarvan hebben medegewerkt.

P. Dinkelaar

40 jaar R.D.M.

Op zijn verzoek vierde de heer P. Dinkelaar in besloten kring zijn veertigjarig dienstverband bij de R.D.M. Nu was die beslotenheid wel betrekkelijk, want de kring betrof ruim honderd mensen: leerlingen, leermeesters en enkele vrienden, maar dat was juist de bedoeling van de jubilaris. Geen tam-tam, alleen maar een gezellig samenzijn vooral met zijn leerlingen. Samen zijn ze in de week op de les, samen zouden ze ook dit heugelijke feit herdenken.

Veertig jaren onafgebroken werkzaam bij de R.D.M. „Het is geen verdienste", zo sprak de heer Dinkelaar, „geen prestatie, maar een groot voorrecht. Een voorrecht is ook dat mij de gezondheid en de gelegenheid is gegeven dit te mogen herdenken. Ik ben daar zeer dankbaar voor en hoop dat het mij gegeven zal worden nog een aantal jaren mijn aandeel in het werk op ons bedrijf te kunnen leveren".

Op dit prettige en intieme samenzijn kreeg de jubilaris gelukwensen van zijn naaste medewerkers, leermeesters en leerlingen, die door hem op versnaperingen werden getracteerd.

Voor de feestmuziek zorgde Cor den Otter en hij deed het subliem . . . !

MEDEDELINGEN VAN W.E.K.

Secr. M. P. van der Borden, Kortebrantstraat 37, Rotterdam 1. Telefoon 12 86 43

De zevende oktober
vierde vriend Dinkelaar
zijn Droogdok-jubileum
van volle veertig jaar.

Actief in grote mate
hetgeen hem strekt tot eer,
is hij voor Wek en leden
steeds ijverig in de weer.

Hij streeft zijn idealen
met onvermoeidheid na
bevorderend de vriendschap
in onze W.E.K.

Dat W.E.K. kon groeien
zo krachtig en zo sterk,
men kan gerust wel zeggen:
„'t Is grotendeels zijn werk!"

Moge ook in de toekomst
de energie in hem
aan W.E.K. gewijd zijn,
en aan de R.D.M.!

Bo.

Leden van W.E.K. kunnen op donderdag 7 januari of dinsdag 12 januari in het Luxor Theater tegen een toegangsprijs van ƒ 1,50 een voorstelling bijwonen van de operette

An der schönen blauen Donau.

De opvoering wordt gegeven door het Hoofdstad Operette Gezelschap.

Nadere bijzonderheden over deze voorstellingen zullen in het volgend nummer worden bekend gemaakt en op de formulieren voor het aanvragen van de toegangsbewijzen.

Gepensioneerden, die lid van W.E.K. zijn en die het pensioen per giro ontvangen kunnen de kaarten schriftelijk aanvragen bij de secretaris van W.E.K. Deze aanvragen dienen vóór 4 december te geschieden.

Dankbetuiging

Langs deze weg wil ik het bestuur en de leden van W.E.K., ook namens mijn vrouw, hartelijk danken voor de prachtige schaal met fruit die ik van U mocht ontvangen vanwege mijn langdurig ziekzijn. Ik was daar erg blij mee. Chr. Ober

Jubileum - biljarttoernooi 1964

Ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van onze personeelsvereniging „W.E.K." speelden wij voor de vierde maal de thans traditioneel geworden personeelswedstrijden. Op de zaterdagmiddagen van 17, 24 en 31 oktober is er in vijf groepen met in totaal 52 deelnemers tot het uiterste gestreden.
Deze wedstrijden werden zoals gewoonlijk gehouden in de Wilhelmina-biljartzaal bij Engels in het Groothandelsgebouw. We hadden daar de beschikking over zeven biljarts.
Door onverklaarbare redenen (of zou de grote ruimte en de vele ogen die op de spelers waren gericht toch invloed hebben gehad?) is ook ditmaal het gemiddelde spelpeil beneden de verwachtingen gebleven.
Wel blijkt dat de belangstelling voor dergelijke wedstrijden nog steeds groot is en wat belangrijk is, er wordt in een sportieve sfeer met overgave gespeeld. Zoals bij de prijsuitreiking werd gememoreerd kan biljarten tot een kulturele sport worden gerekend. Het is zeer beslist niet „een glaasje bier drinken en een balletje rollen!"
Deze wedstrijden zijn een groot succes geworden en wij danken onze Directie en het hoofdbestuur van W.E.K., die het financiëel mogelijk maakten deze wedstrijden te doen houden. De heren A. Brouwer, J. Hempel en A. Monneé en voorts allen die het toernooi tot een waar genoegen maakten hartelijk dank voor hun spontane medewerking.

C. J. Swinkels

EINDSTAND BILJARTTOERNOOI 1964 „W.E.K."

		gesp. part.	gew. part.	verl. part.	moyenne te spel.	beh.	h.s.
Groep A							
1	A. Dekker	4	4	0	2.75	2.68	28
2	J. Schets	4	3	1	2.30	2.08	12
3	C. de Bruin	4	3	1	3.50	3.06	19
4	A. Scheurwater	5	2	3	3.00	2.70	19
Groep B							
1	**A. P. de Zwaan**	4	4	0	1.95	**2.21**	13
2	J. van Buuren	4	3	1	1.60	1.43	13
3	J. Bastemeijer	5	3	2	1.80	1.53	13
4	L. Smit	4	2	2	2.00	1.80	11
Groep C							
1	**J. Hempel**	4	4	0	1.35	**1.54**	9
2	C. Fliers	5	3	2	1.60	1.37	8
3	G. Zwaal	4	3	1	1.60	1.58	11
4	F. Mentink	4	2	2	1.40	1.32	10
Groep D							
1	**S. van der Hart**	5	5	0	1.00	**1.30**	8
2	**J. van Noortwijk**	5	4	1	1.25	**1.44**	12
3	T. Schilder	6	3	3	0.60	0.42	4
4	A. Hilgersom	5	3	2	1.30	1.17	11
5	P. Blanken	4	2	2	1.00	0.93	9
Groep E							
1	F. Dekker	4	4	0	0.90	0.89	8
2	C. de Ruiter	4	3	1	1.25	1.08	7
3	G. de Keizer	5	3	2	1.00	0.95	7
4	P. Dinkelaar	4	2	2	0.90	0.83	5

Een gezellige pagina met gezellige mensen op het gezellige jaarfeest van onze personeelsvereniging.
RADIOTERIE, gepresenteerd door het gezelschap Charles Aerts, werd door ruim drieduizend personen bezocht en bij jong en oud is het enthousiasme hierover duidelijk merkbaar.